

Mobil Ö?renmeyi Benimseme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Mobil Ö?renmeyi Benimseme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26183>

Özet

Mobil Ö?renmeyi Benimseme Ölçe?i (MOBO), kullan?c?lar?n mobil ö?renme teknolojilerini benimseme düzeylerini ve bu benimsemeyi etkileyen faktörleri ölçmek amacıyla geli?tirilmif bir psikometrik araçtır. Ölçek, özellikle Everett Rogers tarafından ortaya konan Yeniliklerin Yay?lmas? Teorisi (YYT) çerçevesinde yapılandırılmıştır. YYT, bir yenili?in (bu bağlamda mobil ö?renmenin) zaman içinde, belirli bir sosyal sistem içindeki bireyler arasında nasıl yayıldığını açıklar. Bu ölçek, e?itim teknolojileri alanında mobil cihazların pedagojik entegrasyonuna yönelik kullan?c? tutumlarını ve algılarını derinlemesine incelemek için kritik bir araç sunmaktadır.

Ölçek, 2014 yılında Çelik, Şahin ve Aydın tarafından yapılan güvenilirlik ve geçerlik çalışmalarıyla literatüre kazandırılmıştır. Çalışmanın temel amacı, mobil ö?renme sistemlerinin başarısını belirleyen algusal de?i?kenleri tespit etmek ve bu de?i?kenlerin kullan?c? kabulünü ne ölçüde etkiledi?ini belirlemektir. Bu bağlamda, ölçek hem akademisyenler hem de e?itim teknolojisi geli?tiricileri için önemli bir tan? araç görevi görmektedir.

Anahtar Kelimeler

Mobil Ö?renme, Benimseme, Yeniliklerin Yay?lmas? Teorisi, Ölçek Geli?tirme, E?itim Teknolojileri, Kullan?c? Kabulü, Psikometri.

Yazarlar

Şmail Çelik, Şbrahim Şahin, Mehmet Aydın.

Amaç

Mobil Ö?renmeyi Benimseme Ölçe?i, bireylerin mobil ö?renme (m-ö?renme) teknolojilerine yönelik algılarını ve bu teknolojileri kullanma niyetlerini ölçmek üzere tasarlanmıştır. Ölçe?in birincil amacı, mobil ö?renme sistemlerinin yaygınlaşma sürecinde kullan?c?ların kar??laştıran engelleri ve motivasyon kaynaklarını belirlemektir. Bu ölçüm, e?itim kurumlarının ve içerik sağlayıcıların mobil ö?renme stratejilerini kullan?c? ihtiyaçlarına göre optimize etmelerine yardımcı olmay? hedefler.

Geli?tirme süreci, mobil teknolojilerin e?itim ortamlarına entegrasyon hızının artmasıyla ortaya çıkan ihtiyaçtan doğmuştur. Ölçek, özellikle Rogers'ın YYT modelindeki temel kabul faktörlerini (Göreceli Avantaj, Uyumluluk, Karmaşıklık vb.) mobil ö?renme bağlamına adapte ederek, teknoloji benimseme sürecinin psikolojik ve algusal boyutlarını nicel olarak analiz etmeyi amaçlamaktadır.

Yap? (Konstrukt)

MOBO, teorik olarak **Yeniliklerin Yay?lmas? Teorisi** (YYT) üzerine kurulmu?tur. Ölçek, mobil ö?renme teknolojilerinin benimsenmesiyle ilgili çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. YYT'ye göre, bir yenili?in benimsenme h?z?, be? temel niteli?e ili?kin bireysel alg?lara ba?l?d?r. Ölçe?in bu alg?lar? temsil eden faktörleri içermesi beklenmektedir:

Göreceli Avantaj: Mobil ö?renmenin mevcut yöntemlere k?yasla daha iyi oldu?u alg?s?.

Uyumluluk (Compatibility): Mobil ö?renmenin mevcut de?erler, deneyimler ve ihtiyaçlarla ne kadar tutarlı? oldu?u alg?s?.

Karma??kl?k (Complexity): Mobil ö?renmenin kullan?m?n?n ve anla??lmas?n?n ne kadar zor oldu?u alg?s?.

Denenebilirlik (Trialability): Mobil ö?renmenin benimsenmeden önce denenebilme imkân?.

Gözlemlenebilirlik (Observability): Mobil ö?renmenin sonuçlar?n?n ba?kalar? taraf?ndan ne kadar kolay görülebildi?i alg?s?.

Bu faktörler, kullan?c?lar?n mobil ö?renme araçlar?na kar?? geli?tirdikleri tutumlar? ve nihai davran??sal niyetlerini belirleyen temel psikolojik yap?lar? olu?turmaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas? (Çelik, ?ahin & Ayd?n, 2014), ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ölçtü?ünü gösteren kapsamlı bir geçerlik çal??mas?n? içermektedir. Makalenin ba?l???, hem güvenilirlik hem de geçerlik çal??malar?n?n yapıld???n? aç?kça belirtse de, kaynakta spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemiştir. Tipik olarak, bu tür geli?tirme çal??malar?nda a?a??daki geçerlik türleri incelenir:

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n? do?rulamad???n? kontrol etmek için Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulamad??? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lm??tır.

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin mobil ö?renmeyi benimseme yap?s?n?n tüm boyutlar?n? temsil edip etmedi?i uzman görüşleri alınarak de?erlendirilmiştir.

Güvenirlik

Ölçe?in tutarlılık ve kararlılık düzeyini belirlemek amacıyla güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Kaynakta spesifik güvenilirlik katsayılar? belirtilmemi? olsa da, geli?tirme makalesi bu analizleri içerir. Ölçe?in iç tutarlılık?n? de?erlendirmek için genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı kullanılır. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir.

2014 tarihli makalede, ölçe?in alt boyutlar?n?n ve genel ölçe?in iç tutarlılık katsayılar?n?n kabul edilebilir düzeyde yüksek oldu?u varsayılmaktadır. Bu, ölçe?in farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verme yetene?ine sahip oldu?unu gösterir ve ara?tırma amaçlı kullanım için sağlam bir temel sağlar.

Faktör Analizi

Ölçe?in yapı geçerliliğini tespit etmek amacıyla faktör analizi tekniklerinden yararlanılmı?tır. Geliştirme sürecinde öncelikle **Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA)** kullanılarak ölçe?in temel boyutlar? belirlenmi? ve maddelerin hangi faktörlere yüklendi?i incelenmi?tir. Bu analiz, YTT'den türetilen beklenen faktör yap?s?n? ortaya ç?karmayı amaçlamı?tır.

AFA sonrasında, ölçe?in teorik yap?s?n?n farklı bir örneklem üzerinde doğrulanması amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** uygulanmı?tır. DFA, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n uyum indeksleri (RMSEA, CFI, GFI vb.) açısından kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermelidir. Bu iki aşamalı analiz, ölçe?in psikometrik açıdan sağlam bir yapıya sahip oldu?unu kanıtlamaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Development)

Format: Derecelendirme (Likert Tipi) (Kesin derecelendirme bilgisi kaynakta yer almamaktadır, ancak genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi ölçek kullanılmı?tır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve/veya mobil öğrenme teknolojilerini kullanan yetişkinler.

Yaş Grubu: Yetişkinler (Özellikle üniversite ça?? ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Orijinal çalışmada, genellikle üniversite düzeyindeki katılımcılar üzerinde gerçekleştirilmiştir, zira mobil öğrenme sistemleri yükseköğretim kurumlarında yaygın olarak kullanılmaktadır.

Test Metodolojisi: Öz bildirim raporlama ölçe?i. Katılımcılar, mobil öğrenme cihazlarının kullanımıyla ilgili algıların ve tutumların belirtilen derecelendirme formatında ifadelerler.

Anahtar Kelimeler

Eğitim Teknolojileri, Mobil Cihazlar, Kullanıcı Algısı, Teknoloji Kabul Modeli, Öğrenme Analitiği,

Ölçme Arac?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: ORCID bilgisi kaynakta mevcut de?ildir.

Ba?I? Kurulu? E-posta Adresleri: Sorumlu yazar?n ileti?im e-posta adresi mevcuttur: icelik@konya.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Yaz??ma adresi kaynakta belirtilmemi?tir. Sorumlu yazar ?smail Çelik'in e-posta adresi ileti?im için kullan?labilir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2014

?zinler ve Ücret: Ölçe?in ticari olmayan akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yay?nlanan makaleye at?f yapmak ?art?yla serbesttir. Kullan?m izni ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ?smail Çelik ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Ölçe?in yay?nland??? makaleye a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: ijemst.net.

Orijinal PDF makalesine ait ba?lant? a?a??da sunulmu?tur:

The original PDF can be downloaded here: mobil-ogrenmeyi-benimseme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çelik, ?. , ?ahin, ?. , & Ayd?n, M. (2014). Reliability and validity study of the Mobile Learning Adoption Scale developed based on the Diffusion of Innovations Theory. *International Journal of Education in Mathematics, Science and Technology*, 2(4), 300-316.

Mobil Ö?renmeyi Benimseme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için ilgili akademik makaleye (Çelik, ?ahin & Ayd?n, 2014) ba?vurulmas? gerekmektedir.